

Podstawowe dane osobowe recenzenta:
prof. dr hab. Hanna Michalak
Dziedzina: Sztuka
dyscyplina artystyczna: Sztuki muzyczne

Bydgoszcz dnia 4. 09. 2022 r.

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ MGR JINHUA YANG

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, pismo z dnia 5 lipca 2022 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.)

Dotyczy

Wniosku Pani **mgr Jinhua Yang** z dnia 6 czerwca 2022 roku, o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki muzyczne.

W świetle ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.). Do nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne dr hab. Monikę Gardoń-Preinl, prof. AMKP pisma z dnia 5 lipca 2022 z prośbą o sporządzenie recenzji pracy doktorskiej Pani **mgr Jinhua Yang** pt. *Zastosowanie i rozwój śpiewu koloraturowego w chińskich kompozycjach wokalnych na głos sopranowy w kontekście adaptacji dorobku europejskiej sztuki wokalnejskiej „bel canto”*, została dołączona następująca dokumentacja:

- Opinia Promotora, Pani prof. Katarzyny Suskiej-Zagórskiej, prof. AMKP
- Życiorys artystyczny, naukowy i pedagogiczny Pani Jinhua Yang
- Scan dyplomu studiów magisterskich Doktorantki
- Zaświadczenie o braku suplementu do dyplomu Doktorantki
- Wykaz osiągnięć artystycznych i naukowych Doktorantki
- Zaświadczenie potwierdzające uzyskanie przez kandydatkę efektów kształcenia na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji
- Certyfikat znajomości języka angielskiego na poziomie B2
- Raport z badania antyplagiatowego pracy doktorskiej Pani Jinhua Yang

Powyższe dokumenty zostały przesłane w formie elektronicznej.

Podstawowe dane o Kandydacie

Pani Jinhua Yang w roku 2011 ukończyła studia wokalne na Uniwersytecie w Qingdao (Music College of Qingdao University, Chiny). Podczas studiów i po ich ukończeniu doskonaliła swoje umiejętności biorąc udział w Kursach Mistrzowskich wybitnych śpiewaków, takich, jak: Bernhard Adler (Germany) 2008, Rao Yujian (Italy) 2011, Wang Wei (Chiny) 2013, Rolando Nicolosi (Italy) 2013, Huang Ying (China) 2018.

Po studiach pani Jinhua Yang brała udział w licznych konkursach wokalnych odbywających się w Chinach, na których zdobyła następujące nagrody:

- **2 Nagroda “Wenhua Award”** przyznana przez Departament Kultury Prowincji Henan na 5th Henan Provincial Professional Vocal Instrumental Music Competition, (czerwiec 2012)
- **Excellent Award w kategorii: bel canto** na Golden Bell Award – Henan Province Music Competition, (styczeń 2014)
- **3 Nagroda “Wenhua Award”** na 6th Henan Provincial Professional Vocal and Instrumental Music Competition, (wrzesień 2015)
- **2 Nagroda w kategorii: bel canto**, przyznana przez Departament Kultury Prowincji Henan Federację Literatury i Sztuki Prowincji Henan na 4 th Golden Bell Award – Henan Province Music Competition, (październik 2018)

Doktorantka prowadzi działalność koncertową w Chinach. Uczestniczyła w wielu koncertach oraz festiwalach muzycznych, występując jako solistka. Zaśpiewała dwa pełne recitale wokalne ze zróżnicowanym repertuarem w Sali Koncertowej Teatru Wielkiego w Qingdao (Prowincja 2 Shandong) oraz w Sali Koncertowej Uniwersytetu w Henan. Wśród jej koncertów wyróżnić należy Koncert z okazji Jubileuszu Fundacji Narodowego Uniwersytetu Naukowo-Technologicznego na Tajwanie, który odbył się w mieście Taipei 11 listopada 2013 roku oraz Koncert Noworoczny w Centrum Sztuki w mieście Ping Dingshan, w którym Jinhua Yang wystąpiła w listopadzie 2019 roku z Orkiestrą Narodową Pin Dingshan, pod dyрекcją Zhang Lie. W listopadzie 2020 roku zaśpiewała także w Noworocznym Koncercie w Sali Koncertowej Uniwersytetu Artystycznego w Anhui z tamtejszą Orkiestrą Symfoniczną pod dyрекcją Sui Jingshan. W roku 2011 Jinhua Yang wystąpiła jako solistka chóru w przedstawieniu Chińskiego Narodowego Teatru Wielkiego w Pekinie zatytułowanym *The Red Army Brother is Back*.

Repertuar wykonywany przez Jinhua Yang obejmuje zarówno chińskie klasyczne arie operowe i pieśni artystyczne, jak utwory muzyki europejskiej. W repertuarze śpiewaczki znajdują się arie operowe: G.F. Haendla, A. Vivaldiego, G.B. Pergolesiego, A. Scarlattiego, Ch.W. Glucka, W.A. Mozarta, H. Purcell'a, G. Verdiego, V. Belliniego, G. Pucciniego, G. Charpentier. Oprócz arii operowych śpiewa także repertuar oratoryjny i pieśniowy, takich twórców jak: F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms, H. Wolf, R. Strauss, E. Grieg, G. Bizet, G. Rossini, P. Czajkowski.

W latach 2021- 2022 Pani Jinhua Yang odbyła staż artystyczny w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, gdzie kształciła się pod kierunkiem dr hab. Katarzyny Suskiej-Zagórskiej, prof. AMKP.

Od 2011 roku do chwili obecnej Kandydatka jest zatrudniona w Zhengzhou Shengda College of Economics and Management, gdzie pracuje jako pedagog śpiewu i wykładowca, odnosząc sukcesy w kształceniu studentów wokalistyki. Uczniowie Pani Jinhua Yang zdobyli wiele nagród na licznych konkursach wokalnych. Pani Jinhua Yang otrzymała następujące nagrody za swoją działalność w dziedzinie pedagogiki wokalne:

- Nagroda „Outstanding Instructor Award”, 2012

przyznana przez World Artists Association of Thailand, wręczona podczas Sino-Thai Culture and Art Festival „Vocal Music Professional Competition” w Fujian Competition Area

- Nagroda „Award of excellent tutor”, 2015

przyznana przez fundację “China Next Generation Education Foundation”

- Nagroda „Outstanding Tutor Award”, 2015

przyznana przez Henan Provincial Department of Culture za wybitny sukces artystyczny studentki Feng Yibing w ramach: 4th Henan Province College Student Arts Festival

- Nagroda „Art Education Outstanding Tutor Award ”, 2018

przyznana przez Chińskie Publiczne Stowarzyszenie Muzyczne „China Public Music Association” w ramach Taoli Cup 14th Sino-Thai International Art Ceremony

Bardzo ważną częścią działalności Pani Jinhua Yang jest praca naukowa. Doktorantka jest autorką artykułów naukowych z dziedziny wokalistyki oraz muzyki wokalne. Do tej pory

opublikowała dziesięć artykułów w wiodących chińskich czasopismach naukowych, między innymi takich jak:

- czasopisma Naukowe Uniwersytetu w Pekinie: *Music composition* i *Chinese Theater*,
- czasopisma naukowe szczebla prowincjonalnego, takie jak: *Sound of the Yellow River*, *Northern Music*, *The House of Drama*, a także *Mordern Music*.

Ponadto kandydatka uczestniczyła w wielu międzyuczelnianych i państwowych projektach badawczych Federacji Naukowej Prowincji Henan, Towarzystwa Edukacji Prowincji Henan, Naukowego Stowarzyszeni Filozofii i Nauk Społecznych Prowincji Henan oraz innych stowarzyszeń naukowych. Były to:

- **Research on Improving Independent Innovation Capability in Private Universities** (Studia nad zwiększeniem samodzielności innowacyjnej uczelni prywatnych), 2014-2015,
- **A study on the necessity of offering Yu Opera course in music teaching in Henan universities** (Studia nad koniecznością oferowania kursu Yu Opera w nauczaniu muzyki na uniwersytetach w Henan), 2016/2017,
- **Ethnic music development and its real-life impact among college students** (Rozwój muzyki etnicznej i jego wpływ na życie studentów szkół wyższych), 2017-2018,
- **A study on the integration of Henan folk songs in vocal music teaching** (Studia nad włączeniem pieśni ludowych z Henan do nauczania muzyki wokalne), 2019-2020,
- **A study on the promotion mechanism of rural left-behind children's character on social adaptation and music therapy intervention** (Badanie mechanizmu promocji charakteru wiejskich dzieci pozostawionych samym sobie w kontekście adaptacji społecznej i interwencji muzykoterapeutycznej), 2019-2020,
- **Research on the innovative practice path of music and aesthetic education in university**. (Badania nad innowacyjną ścieżką praktyki edukacji muzycznej i estetycznej w szkole wyższej), 2021-2022.

Kandydatka jest członkiem Stowarzyszenia Muzyków Prowincji Henan.

Choć dorobek doktorantki nie podlega ocenie należy stwierdzić, że osiągnięcia artystyczne, a przede wszystkim naukowe Pani mgr Jinhua Yang są imponujące i stanowią znaczący wkład w chińską kulturę muzyczną, przyczyniają się też w znaczący sposób do jej propagowania poza granicami Chin (Polska).

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani **Jinhua Yang** pod tytułem *Zastosowanie i rozwój śpiewu koloraturowego w chińskich kompozycjach wokalnych na głos sopranowy w kontekście adaptacji dorobku europejskiej sztuki wokalne „bel canto”*, napisana pod kierunkiem dr hab. Katarzyny Suskiej-Zagórskiej, prof. AMKP składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz jego opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

- Dzieło artystyczne obejmuje **5 arii i cztery pieśni**:

Część I

G. F. Haendel – *Rejoice greatly, o daughter of Zion* aria z oratorium *Mesjasz*

W.A. Mozart – *Alleluja* aria z motetu *Exultate jubilate*

V. Bellini – *Qui la voce sua soave...* aria Elwiry z II aktu opery *Purytanie*

G. Verdi – *Caro nome...* aria Gildy z I aktu opery *Rigoletto*

Część II

Shi Guangnan – aria Bogini Gór z opery *Qu Yuan*

Shi Guangnan – *Little bird, my friend*, pieśń do słów Cao Yong

Yong Shang Deyi – *A Walz of spring breeze*, pieśń do słów Lv Jinz

Shang Deyi – *July meadow*, pieśń do słów Song Binting

Hu Tingjiang – *Soprano Maira*, pieśń do tekstu pieśni ludowej

Niezwykle ciekawy jest już sam temat podjęty przez kandydatkę oraz dobór utworów, bowiem wokalna literatura kompozytorów chińskich, będąca w dużej części podstawą niniejszego opracowania, nie jest ani znana ani wykonywana w Polsce, choć jej wartość artystyczna w pełni zasługuje na szersze propagowanie. Podczas przygotowywania oraz rejestracji utworów solistce towarzyszyła przy fortepianie Pani dr Emilia Bernacka-Głowała.

Kształt dzieła i profesjonalny warsztat wykonawczy kandydatki oceniam pozytywnie. Jej ciepły, miękki sopran liryczny znakomicie odnajduje się w estetyce zarówno muzyki dawnej (arie Haendla i Mozarta), jak i w repertuarze dziewiętnastowiecznym. Elastyczność

frazy, prowadzonej pięknym legato, umiejętne operowanie dynamiką, wreszcie nieodzowne w tego typu utworach niuanse muzyczne, pochody koloraturowe, zdobienia, wyrażane emocje doskonale oddają charakter utworów, których determinantą jest tekst z całym jego bogactwem wyrazowym. Nade wszystko interesującym materiałem muzycznym są kompozycje twórców chińskich. Są to utwory trudne, ale jednocześnie interesujące i niezwykle efektowne. Ciekawe i jednocześnie egzotyczne dla polskiego słuchacza jest zdobnictwo prezentowane w utworach rodzimych twórców, wywodzące się m.in. z chińskich tradycji ludowych, o czym mowa jest w opisie dzieła. Duża dbałość o wszelkie niuanse interpretacyjne powoduje, że słuchając tych pieśni i śledząc tekst tłumaczenia zamieszczony w pracy możemy wtopić się w klimat poezji i odczuwać piękno frazy muzycznej. Pewien niedosyt budzić może brak precyzji intonacyjnej w kilku fragmentach prezentowanych utworów. Dykcja na ogół dobra, czasem tylko słychać u wykonawczyni wyraźny problem z wymową europejskiej litery „r”.

W swej indywidualnej interpretacji doktorantka wykazała się smakiem muzycznym i wyczuciem stylu zarówno w muzyce europejskiej, jak i chińskiej. W tym miejscu podkreślić chcę rolę pianistki, Pani dr Emilii Bernackiej-Głowali, która efektownie towarzyszy solistce, błyskotliwie realizując nierzadko wirtuozowską partię fortepianu. Obie artystki doskonale ze sobą współpracują, a ich prezentację cechuje kreatywność interpretacyjna. Słuchając ich występu odnosi się wrażenie, że obie wykonawczynie znakomicie się rozumieją i uzupełniają, co w moim odczuciu jest dodatkowym walorem nagrania.

Założony cel artystyczny został udokumentowany w sposób czytelny w opisie dzieła artystycznego, prawidłowo opracowanego pod względem merytorycznym.

Opis uszeregowany jest w pięć rozbudowanych rozdziałów oraz zaopatrzony w część dokumentacyjną, którą stanowią (obok przypisów) obszerna bibliografia i aneks, zawierający materiały nutowe. Całość zawarta jest na 167 stronach.

Pracę rozpoczyna wstęp, w którym doktorantka stawia tezę i precyzyjnie określa główne cele swoich badań. Rozdział pierwszy autorka poświęca omówieniu stylu *bel canto*. Przytacza jego różne definicje i w sposób syntetyczny opisuje jego początki i historię rozwoju. W dalszej części omawia technikę śpiewu koloraturowego, charakteryzując jego poszczególne elementy oraz opisuje dzieje kształtowania się specyfiki sopranu koloraturowego na poszczególnych etapach rozwoju muzyki europejskiej w okresie od XVII do XIX wieku. Wszystko to poparte jest cytatami z publikacji autorów amerykańskich, angielskich i chińskich oraz zilustrowane przykładami nutowymi.

Rozdział drugi traktuje o genezie i rozwoju sopranu koloraturowego w Chinach. Znajdują się tu odwołania do chińskiej tradycji wokalne, wywodzące się m.in. z pieśni

mongolskich, tybetańskich czy opery Wanbang z Prowincji Henan. W jednym z podrozdziałów, w tabelach znajduje się zestawienie najważniejszych utworów koloraturowych w chińskiej literaturze wokalne wraz z nazwiskami ich twórców. Przedstawione zostają też dwie słynne chińskie śpiewaczki dysponujące głosem koloraturowym.

Rozdział trzeci zawiera ogólną analizę wybranych arii europejskich nagranych przez doktorantkę w ramach dzieła. Autorka omawia utwory pod kątem budowy, treści, charakteru, melodyki, rytmiki i ekspresji muzycznej. Dalej opisuje problemy techniczne i wykonawcze analizowanych utworów. Osobny podrozdział poświęca zagadnieniom istotnym z punktu widzenia dydaktyki nauczania śpiewu. Wskazuje główne problemy w omawianych ariach, a także podaje sposoby na ich pokonywanie. Podkreśla też ich walory edukacyjne.

Rozdział czwarty rozpoczyna analiza utworów chińskich, będących drugą częścią dzieła. Analiza przeprowadzona jest według schematu z rozdziału poprzedniego, jest jednak bardziej szczegółowa. Omówienie każdego z utworów rozpoczyna rys biograficzny jego twórcy, autorka podaje też polskie tłumaczenie tekstów, z wyjątkiem arii Bogini Gór z opery Qu Yuan, która nie zawiera treści semantycznych, oparta jest jedynie na czterech samogłoskach.

Dalsza część rozdziału traktuje o rozwoju koloraturowej techniki wokalne w Chinach. Wychodząc od wpływu europejskiego *bel canto*, które stanowi podstawy warsztatowe tej techniki, autorka porusza zagadnienia dotyczące wyrażania treści i nastroju poprzez koloraturę, by wreszcie dojść do charakterystyki chińskiego narodowego stylu śpiewu koloraturowego, z jego znamienymi cechami, takimi jak: ekspresja werbalna, operowanie zmienną barwą głosu czy stosowanie zdobień wywodzących się z chińskich tradycji ludowych.

W rozdziale piątym – ostatnim kandydatka, na podstawie wybranych przykładów, dokonuje analizy porównawczej stylu i techniki wykonawczej w utworach koloraturowych twórców europejskich i chińskich. Wypunktowuje podobieństwa i różnice w melodyce, rytmice, harmonii, artykulacji, zdobnictwie, budowie i roli kadencji, ekspresji mowy.

Podsumowując swe badania doktorantka pisze: „*Kwestia w jaki sposób sztuka chińskiego śpiewu sopranu koloraturowego wyzwoli się z narodowych ram, zostanie wchłonięta przez światową sztukę stając się jej organiczną częścią, jest obecnie kluczowym zagadnieniem dla rozwoju współczesnej sztuki koloraturowej w Chinach.*” Rozwiązując niejako tę kwestię autorka cytuje Zhong Zi Lina: „*Sztuka jako nieodłączna część życia, przypomina samo życie, musi się zmieniać.*”

Mgr Jinhua Yang w swej pracy posługuje się językiem dojrzałym, używając fachowej terminologii, myśli formułuje w sposób klarowny. Mimo nielicznych błędów interpunkcyjnych, literowych, stylistycznych, fleksyjnych, będących, jak się domyślam, wynikiem pośpiesznego przeredagowywania tekstu, praca spełnia standardy pod względem edytorskim.

Reasumując – kształt dzieła i profesjonalny warsztat wykonawczy doktorantki oceniam pozytywnie. Założony cel artystyczny został udokumentowany w sposób czytelny i wyczerpujący w opisie dzieła artystycznego. Część opisowa jest prawidłowo opracowana pod względem merytorycznym. Autorka w pełni udokumentowała tezę o powstaniu współczesnej chińskiej metody śpiewu koloraturowego, której istotnym źródłem jest europejska sztuka *bel canto*. Ponadto zaprezentowanie i zanalizowanie w pracy utworów na sopran koloraturowy autorstwa kompozytorów rodzimych z pewnością przyczyni się do ich popularyzacji, a także być może skłoni niejednego czytelnika do sięgnięcia po inne dzieła wokalne literatury chińskiej. Z tego powodu w mojej opinii praca jest szczególnie wartościowa i ma niewątpliwy walor edukacyjny. Autorka wykazała się dużą wnikliwością i zaangażowaniem w sferze badań. Sposób ujęcia tematu, staranny dobór i obszerność cytowanej literatury, w tym obcojęzycznej (włoskiej, angielskiej, amerykańskiej, polskiej) stanowią o wyjątkowych walorach tej pracy i są godne wysokiej oceny.

Konkluzja

Praca doktorska Pani mgr Jinhua Yang poprzez swój twórczy i edukacyjny charakter wnosi znaczący wkład w rozwój zarówno dyscypliny artystycznej, jak i całej dziedziny sztuki.

Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorantka wykazała się ogromną wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Rozwiązała założone zagadnienie artystyczne, spełniając tym samym wymagania art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.). **Stwierdzam, że pracę przyjmuję.**

prof. dr hab. Hanna Michalak
